

Sara Mening

N A K O N

P O S L E D N J E G

P L E S A

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

Laguna

The publisher's name 'Laguna' is centered at the bottom of the page. It is flanked by two solid black rectangular bars. Below the text and bars, there are two horizontal lines.

Naslov originala

Sarra Manning

AFTER THE LAST DANCE

Copyright © Sarra Manning 2015

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Svim muškarcima i ženama koji su prošli kroz
vrata *Duge na uglu*. Hvala vam za inspiraciju,
hrabrost i požrtvovanost.

Prolog

London, septembar 1943.

Stanica Kings kros bila je kao pećina, veća od katedrale i puna ljudi.

Bilo je osam sati, što možda i nije tako kasno za London, s njegovim noćnim klubovima i restoranima s finim stolnjacima i srebrnim kolicama sa šampanjcem, gde su muškarci u dobrim odelima i žene s krznenim stolama večerali posle pozorišta. U Daramu ljudi nisu noću lutali jer nisu ni imali kuda da idu, izuzev pabova, a ona... Pa, ona nije poznavala nikog ko redovno odlazi u pab.

Ali ovde u Londonu, čitave *horde* ljudi žure, oborene glave i sumornih lica, bez osmeha. Vojnici. Mornari. Kud god pogleda, videla je kaki i marinsku boju uniformi. Jedan stariji čovek s koferom podigao je šešir kad je video da gleda u njegovom pravcu. Neka žena je žonglirala s odabranim prtljagom, dvoje male dece i bebom na boku.

Zatim su joj privukle pažnju dve devojke, ne mnogo starije od nje, u uniformi WAAF-a*, kose besprekorno uvijene,

* Engl.: *Women's Auxiliary Air Force* – Pomoćne vazduhoplovne ženske snage. (Prim. prev.)

ruku podruku, kao da otmeno marširaju. Plavi serž je bio iste nijanse kao i njihove oči, pa je pomislila kako bi im se možda mogla i ona dobrovoljno priključiti kad bude imala dovoljno godina, mada im ne dozvoljavaju da voze avione, što je šteta jer bi bilo uzbudljivo učiti da voziš avion.

Što je duže stajala, oči su joj sve više tražile ljude što ne žure već se zadržavaju. Ljude koji se oprastaju zagrljajima što predugo traju, što se napeto hvataju za ramena, a jecaji im nisu sasvim prigušeni muzikom limenog orkestra i kakofonijom vrata vagona koja se bučno zatvaraju. Okrenula je glavu od jednog mladog para, dok je devojčino lice bilo skoro sasvim zaklonjeno maramicom dok je plakala u naručju svog kaplara.

Najednom ju je obuzeo osećaj da je veoma sitna i veoma sama. Suviše uplašena da korača, da odabere pravac u kom će krenuti. Nije imala kuda da žuri, nije imala nikog s kim bi se zadržala, pa joj se prišunjala sumnja da je napravila strašnu grešku. Često su je prekorevali zbog naglosti, mada ju je više od toga nateralo da uskoči u voz za London, s majčinom „pogrebnom“ bundom na sebi i dvema najboljim sestrinim haljinama u koferu.

Do sada su već našli njenu zajedljivu poruku na cedulji zataknutoj iza sata na kaminu.

Nisam se ljubila sa Sedrikom. On je pokušao da poljubi mene. Mislim da je okrutno što niste bili fer i niste me saslušali, već ste očekivali da budem srećna što ćete me, čim završim školu, poslati u onu zabit, da se pridružim ženama što rade na seoskim imanjima.

E pa ne idem. Kad vi ovo budete čitali, ja ću već biti u Londonu i doživljavati razne pustolovine, radije nego da dočekam kraj rata čisteći svinjce i kopajući njive u somotskim pantalonama i groznim, nezgrapnim čizmama.

Ovo joj je možda najnepromišljeniji prenatgljeni postupak. O, samo da je malo zastala i razmislila o posledicama svoje odluke...

„Hej! Pazi kako mašeš time!“, glasno je uzviknuo neko sleva.

Brzo se okrenula i ugledala dva čoveka s platnenim vrećama. Obojica su bili u uniformi, ali njihove uniforme su bile čistije, ispeglane, a kape veselo nakrivljene. Jedan je bio plav, a drugi tamnokos, ali obojica su bili mladi, krupni i snažni primerci muškog roda, nimalo nalik svojim britanskim drugovima grube kože i lica boje testa.

Sad su dospeli u ravan s njom dok je stajala otvorenih usta, jer su ta dvojica iz magične zemlje filmskih zvezda i Brodveja i plesačica u blistavim kostimima i svega onog lepog i sjajnog u veličanstvenom tehnikoloru.

A onda su prošli pored nje, glasno se šaleći, nehajno, pa joj više nije toliko smetala činjenica da je sama, bez cilja i u velikoj nevolji. Pojurila je za njima dok joj je kofer udarao u noge. „Molim vas! O, molim vas!“, povikala je i stigla ih da može uhvatiti ruku u kaki uniformi. „Molim vas! Hoćete li me odvesti do *Duge na uglu?*“

London, septembar 2003.

Devojka se smandrljala s voza na stanici Kings kros i stala, oborenog pogleda.

Nekako se obrela u Londonu, mada bi isto tako mogla biti i u Africi ili negde na Marsu. Ništa od svega nije joj bilo stvarno.

Stvarna je jedino bila rolna novčanica, tako debela da ju je jedva mogla obuhvatiti šakom. Toliko dugo se držala za nju da joj se ruka ukočila, a spoljašnje novčanice se nakvasile znojem. Više joj čak nije ni ličila na novac. Nikad joj nije tako izgledala, Od trenutka kad ju je uzela, rolna je bila tempirana bomba koja otkucava.

Iza nje se začula neka buka pa se sklonila da i muškarac u odelu može da siđe s voza. Pogled joj se zaustavio na vrhovima njegovih izglanganih crnih zumbanih cipela, sa šarom od rupica. Tako su blistale da bi, ako se zagleda, mogla videti svoj odraz u njima. Odvratila je pogled.

„Znate li kuda idete?“ Nikad nije čula da neko tako govori. Kao da je svaka reč važna, a ne kao obična vriska i vika.

Njoj reči nikad nisu ništa značile. Čutala je.

Nije znala šta on hoće od nje. Taj čovek s divnim glasom, cipelama i odelom – ništa dobro ne može doći od muškarca u odelu, toliko je znala.

„Kuda želite da idete?“ Ovoga puta reči su bile dovoljno odsečne da ustukne jedan korak. Obuhvatila je sebe jednom rukom oko struka. Zapazio je tragove krvi na njenoj majici, ne više crvene već sasušene i tamne, boje rđe. „Poznajete li ikoga u Londonu? Shvatate li šta govorim?“ Usledila je pauza. „Govorite li engleski?“

Slegla je ramenima.

„Bože pomози“, promrmljao je. Pružio je ruku ka njenom ramenu, ali nije je spustio. „Onda bolje pođite sa mnom.“

Neće ona ništa „bolje“. Ume da se stara o sebi – samo što je to staranje o sebi značilo biti što je moguće mirnija i tiša.

Nikad nije razmišljala o tome kakav je svet. Teško da je mogla misliti o životu van one kuće, u onoj sobi, pod onim krevetom gde se toga jutra probudila. Ali nekako se obrela u Londonu a da pojma nema kako je tu stigla.

Ima samo ovog čoveka koji je ne dodiruje i koji joj se obraća kao da ona nešto znači.

„Uzećemo taksi“, rekao je i ruka koja joj nije dodirnula rame savila se, a ona je uskladila korake s njegovim, dok su joj se trzali i prsti savijeni oko rolne novčanica.

1

Današnjica

Kad devojka u venčanici uđe u bar, svi se okrenu i zapilje u nju, čak i u Las Vegasu. Izgleda da nevesta bez mladoženje nije bila toga svesna. Prišla je pravo šanku, spustila kofer i popela se na stolicu pored Leove.

Tad je shvatio da ne blenu u nju toliko zbog paperjaste bele haljine koliko zbog njene lepote. Poslednjih godinu dana proveo je u Los Anđelesu, gde ne možeš ni da kupiš mleko u obližnjoj radnji a da ne vidiš barem jednu ženu koja troši hiljade dolara na svoj izgled. Ovde malo zatezanja, tamo puno nabora.

Ali ova žena je oduzimala dah i bilo mu je drago što je sela pored njega pa može da posmatra svaku crtu njenog savršenog lica i divi se kako su spojene u besprekornu celinu. Ponešto je uradila, ali vrlo diskretno. Nekoliko injekcija, taman toliko botoksa da može da pokaže emocije.

Kosa boje meda bila joj je otmeno spletena u frizuru navrh koje je bila tijara. Po superiornom blesku kamenčića, Leo je, čak i na prigušenom barskom osvetljenju, zaključio da je tijara ukrašena pravim pravcatim dijamantima.

Dijamanti su joj svetlucali i na domalom prstu, ali nije bilo burme, što je objašnjavalo zašto su joj opušteni uglovi usana nalik Kupidonovom luku. Mada je, kad joj je Leo uhvatio pogled, nevoljnim trzajem usana stavila do znanja da primećuje njegovo interesovanje.

„Zdravo“, kazala je sa engleskim naglaskom, daleko pravilnijim od njegovog, pa se udobnije namestila sred širokog skuta haljine, koji je lebdeo oko nje kao u laticama.

„Zdravo“, odvratio je Leo i, pre no što je uspeo da kaže još nešto, mrzovoljni barmen, koji je dokoličio pre nego što je uslužio Lea, probio je sve rekorde brzine i stvorio se pred njom iščekujući narudžbinu.

Žena je sumnjičavo prešla pogledom po zbirci boca iza šanka.

„Već si se naljutila na muža, zar ne?“, upitao ju je barmen, a ona je trepnula.

„Nisam udata.“ Glas joj je bio tako neutralan, tako *bež*. Pokazala je rukom metre tila i tafta oko sebe. „Izgled ume da prevari.“

„Znači, odbegla nevesta? Izgubila si samopouzdanje u poslednjem trenutku?“

Žena je ispravila ramena kao da će mu odbrusiti, ali onda se osmehnula.

Pre nego što se osmehnula bila je lepa. Ali kad se osmehnula i plave oči joj blesnuše kao dijamanti; bila je *apsolutno jebeno lepa*. Leo je dao sve od sebe da ne balavi nad njom.

„O, dragi“, kazala je barmenu, koji je sad prestao da se pretvara da briše čašu u rukama, „to je stvarno previše dosadno za priču.“

Iako je delovala hladnokrvno dok je sedela za šankom, ramena su joj bila tako ukočena da su i Lea zbolela njegova

iz saosećanja – kao da su joj bile potrebne nadljudske moći da bi se držala uspravno kad je sve što želi u stvari da klone.

„Pa, jesi li ti raskinula ili...“

Podigla je ruku u znak protesta. „Molim te, bez pitanja. Bar dok ne popijem piće.“

„Šta ćeš? Kuća časti“, kazao je barmen kao da stvarno misli da ima neke šanse, uprkos retkoj i masnoj kosi, žalosno našušurenoj navrh glave, drhtavoj bradi i činjenici da briše čaše i služi piće u lokalnom baru. Ipak, niko ga nije mogao kriviti za pokušaj.

„Čašu šampanjca, molim.“

Piljio je u nju kao da govori marsovski. „Ne služimo šampanjac na čaše. Ne držimo šampanjac.“

„Stvarno? Baš neobično!“ Okrenula se ka Leu i zavrтела glavom, pozivajući ga da učestvuje u njenoj neverici. On je slegnuo ramenima i ovoga puta ga je nagradila zavereničkim osmehom pre no što se ponovo obratila barmenu. „Šta onda imaš, dušo?“

Zadovoljila se „prljavim martinijem“. Nabrala je nos kad je otpila prvi gutljaj i tad je barmen shvatio da je daleko, daleko, *daleko* van njegove lige, pa je počeo da se bavi zdelicama s barskim grickalicama klonulog izgleda i ostavio je na miru.

Sedeli su ćuteći, Leo i ta žena, i obratila mu se tek kad je dovršila piće. „Sutra ću napuniti dvadeset sedam godina“, kazala je.

Nije bio siguran šta želi da kaže, niti da li on želi to da sazna. Žena poput nje, žena koja nosi dijamante tog kalibra, ne može biti ništa drugo sem nevolje, ali kad ga je to pa sprečilo? „Srećan sutrašnji rođendan.“ Podigao je čašu s viskijem i blago kucnuo njenu čašu.

Nagla se bliže, a Leo je pomislio kako bi se mogao udaviti u tom toplom miomirisu njene blizine. „Stvar je u tome,

dušo, što sam se zarekla da ću se udati pre nego što napunim dvadeset sedam.“

„Dvadeset sedam i nije neka starost“, odvratio je. „Ja sam preživeo dvadeset sedmu iako se nisam oženio.“

„Za muškarce je drugačije“, tvrdila je i oborila pogled na svoj verenički prsten. „Za žene je dvadeset sedam... pa, teško je objasniti.“

Leo je čekao da bar pokuša, ali ona se igrala s velikim kamenom na prstu tako da je svetlucao pod lampom iznad nje, i zvezde su mu zamaglile pogled. „Čuj, očigledno imaš loš dan, ali...“

„Najlošiji od loših dana.“ Ruka joj je bila na šanku pred njom i zurila je u verenički prsten kao da je on kriv za sve njene trenutne nevolje. „Najlošiji dan otkad su dani uopšte počeli.“

On je jedva uopšte uspevao da misli na to. „Znaš, ja se mogu oženiti tobom. Ako hoćeš.“

Ova vizija, ova boginja, umalo se ugušila gutljajem martinija. „Oženio bi se mnome?“, upitala ga je kad se povratila. „Zašto bi, za ime sveta, to učinio?“

Leo je slegao ramenima. „Nekad sam bio izviđač. I dalje volim da svakog dana učinim neko dobro delo.“

Pomerila se na stolici, licem prema njemu, a bela pena njene haljine okrznula mu je koleno u farmerkama. „Zar nisi već oženjen?“

„Nisam.“ Osmehnuo se zbog njene zbunjenosti; osmehnula mu se drhtavim osmehom i njemu se počela sviđati ova igra iako nije znao pravila.

„Imaš li verenicu ili devojkicu s kojom imaš dogovor?“

„Ne.“

„Jesi li gej? Mislim, nije važno ali...“

„Ne!“

Raširila je ruke. „Pa ipak je iznenada, dušo. Daj mi bar jedan razlog da se udam za tebe.“

Postojao je milion i jedan razlog – s tim što je brak bio jedino što još nije probao. A ovo mora biti sudbina – da predivna devojka ušeta u bar, spremna da kaže „da“, i da joj nedostaje samo mladoženja. Umorno je pozvao prstom barmena i naručio još jedan viski za sebe i votka-tonik za nju, pošto martini nije postigao veliki uspeh. „Daj ti meni jedan dobar razlog zašto ne bih?“

Kad je barmen stavio pred nju novo piće, zavrtela je glavom. „Odakle da počnem?“

Malo se napućila, prešavši pogledom oko sebe kao da traži novog kandidata. Nikog nije bilo. Samo dva starca koji su držali svaki svoju bocu s pivom i u udaljenom uglu jedan čovek koji je zurio u praznu čašu, neutešno, kao da je svu svoju ušteđevinu stavio na crno, a izašlo je crveno. Pa ipak, zaškiljila je razmatrajući izbor.

„Ne moraš da se udaš za mene“, rekao je Leo i ponovo zadobio njenu pažnju. „Ali hajde da popijemo pićence i pročavrljamo, pa da vidimo kako ćemo se osećati za nekih sat vremena. Može?“

Podigla je čašu i opet mu se osmehnula onim osmehom koji je u Leu budio želju da nađe neku baru i da joj prostre svoj sako preko nje. „Važi.“

2

Septembar 1943.

Dvojica redova su se usprotivila. „Zašto hoćeš da ideš u *Dugu na uglu?*“, upitao ju je jedan od njih. „Neki od naših momaka ti je učinio nešto nažao pa tvoj tata čeka s puškom iza vrata?“

„Oprostite?“ Zurila je naviše u njega. Imao je maslinastu kožu i tamne oči, i inače bi mislila da je strašno zgodan, ali ne pošto ju je obuzelo nejasno osećanje da joj se ruga dok je stajala tamo, u majčinoj bundi, u cipelama na pertlanje i soknama, s „vamp“ crvenim ružem na usnama, koji je dosad skoro već sasvim pojela. Pa ipak, nema razloga da gleda na nju kao da je učinila nešto što ne valja. „Oh! Oh! Ni slučajno! Samo, ovaj... Doputovala sam čak iz Darama... Znete li gde je Daram?“

Odmahnuli su glavom i osmehnuli joj se s povlađivanjem, kao da je sišla sa sprata u prizemlje da kaže „laku noć“ odraslima.

„Ne znate gde je Daram, naravno, jer je to najjadnije, najdosadnije mesto u Engleskoj i ja... ja... bombardovali su nas i sad nemam ni porodice ni doma, pa sam odlučila da,

ako već moram biti siromašna, mogu isto tako da budem siromašna i u Londonu, a videla sam *Dugu na uglu* u filmskim novostima i spiker je rekao da nikad nije zatvoreno, da su bacili ključ od ulaznih vrata pa nikad nije zatvoreno i zato su uvek otvoreni za svakog ko nema kud da ode.“

Pomalo se stidela što su joj laži tako lako i spremno sletele sa usana. Ali kad neko ne zna sve okolnosti koje su dovele do njenog bega iz Darama, može da je vidi u vrlo lošem svetlu. Onaj viši, mršaviji i nezgrapniji, s čupavom kosom boje raži, sigurno ne bi izgledao tako zabrinuto.

„Jadno dete. Strašno“, rekao je iako ona nije dete. Kao da pre dve nedelje nije napunila sedamnaest godina. „Nemaš nikog od porodice kod koga bi mogla da budeš?“

Odmahnula je glavom. „Ne. Sad sam sama na svetu.“ Uzdahnula je i zamislila kako izgleda veoma napušteno. „Jednostavno moram da naučim kako da se sama staram o sebi.“

U očima njegovog prijatelja se u međuvremenu pojavio sjaj koji joj se nije dopao. „Bolje bi ti bilo da nađeš najbliže Hrišćansko udruženje mladih žena umesto da trčiš u *Dugu na uglu*.“

Lice joj se snuždilo. „Ali to je suviše hrišćanski, a nedovoljno mladosti.“

Ovoga puta su se obojica nasmejali, a onda je plavušan rekao: „Hajde, Deni, odavno nismo pritekli nekoj gospođici u pomoć.“

„Koliko uopšte imaš godina?“, upitao ju je Deni.

„Devetnaest“, odgovorila je odmah, kao da nije morala ni da razmisli o tome jer već mesecima i mesecima ima devetnaest godina, ali on se podrugljivo nasmejao kao da joj ni to ne veruje.

„Dobro, odvešćemo te u *Dugu na uglu*, ali bez laži odsad, inače ću pomisliti da si neprijateljski agent. Pa bih te mogao odvesti u najbližu policijsku stanicu.“

„Ne obraćaj pažnju na njega“, rekao je drugi kad je ozlojeđeno huknula. „Prošle nedelje je dobio javni ukor od našeg komandanta. Od tada strepi. Ja sam Filip, ali svi me zovu Fil.“

„Ja sam Rouzen – Rouz“, odvratila je pomirljivo. Prostreliju je zaslepljujuće belim osmehom i podigao njen kofer. Kad su se spustili u metro, platio joj je kartu i našao joj mesto, čak i ne primećujući da joj je pažnja podeljena između njega i jarko osvetljenog vagona, devojke s ekstravagantnim šeširom navrh glave na sedištu naspram nje, ručki što se ljuljaju u skladu s kretanjem voza, čak i reklama – toliko je bilo novih stvari za čuđenje.

I sve bi to bilo uzbudljivo kad bi samo mogla da prestane da gleda na sat i zamišlja šta se dešava u Daramu. Dosad su pročitali njeno pisamce. Širli će reći nešto zajedljivo kao: „Čak i kad nije ovde, polazi joj za rukom da bude neverovatna napast!“ Majka je verovatno dobila jednu od onih njenih glavobolja i otišla u krevet, a otac se zatvorio u radnu sobu. Sigurno su već shvatili i da je uzela bundu i pozajmila Širlinu crnu svilenu haljinu, i onu od svetloplavog tafta, što će samo još pogoršati situaciju.

„Šta je bilo? Suviše si lepa da bi bila tako tužna.“

Rouz je porumenela. Niko joj nikad ranije nije rekao da je lepa, iako je mislila da liči na Hedi Lamar kad malo zaškilji i namesti lice pod određenim uglom. Pa ipak, to nije dovoljno da ljudi pomisle kako si lepa. „Ljubazno od vas, ali nisam...“

„Bila bi još lepša kad bi se nasmešila“, rekao je Fil, pa se nasmešila, a Fil se onda pretvarao da pada u nesvest, iako je Deni gundao. Rouz je zaključila da je najbolje da ga ignoriše.

Sledeća stanica bila je Pikadili sirkas.

Već i samo penjanje stepenicama što sa stanice vode na ulicu bilo je uzbudljivo. Svetla su, naravno, bila ugašena

pa nije mogla da vidi Erosa, niti čuvene reklamne table, ali trebalo joj je samo malo pa da izoštri vid i da oblici i obrisi u sumraku postanu ljudi što prolaze u žurbi. Čekali su prijatelje ili se sklanjali u ulaze da pripale cigaretu, ili pak stajali u redovima ispred restorana i noćnih klubova; smeh i ćaskanje brujali su kao električna struja.

Od iskričavog iščekivanja, Rouz su se prsti na rukama trzali, a nožni prsti grčili u cipelama na pertlanje. Kao da se sve dobro i glamurozno steklo u ovu jednu tačku, uključujući i gakanje devojaka, našminkanih i doteranih, koje su se okupile na jednom uglu ulice. „Hej, vojniče, treba ti neko za ples?“, doviknula je jedna kad je spazila Fila i Denija.

„Imaš poljubac od mene ako me odvedeš u *Dugu na uglu*“, ponudila je druga, gurnuvši Rouz kukom tako da se zateturala, ali pre no što je uzvratila nogom ili laktom, Deni ju je čvrsto uhvatio za ruku i povukao napred.

„Ti baš tražiš nevolju, zar ne? Da ti dam jedan savet, mala: prenoći negde o državnom trošku, a onda se vrati kući.“

„Ali već sam ti rekla, bombardovali su nas. U stvari nemam ku...“

„Aha, kako da ne. To pričaj marincima“, zarežao je dok ju je vukao kroz sve gušću gomilu sveta pa su napredovali sporo, kao da mile. „Idi kući ili ćeš završiti kao one.“

Rouz je pratila njegov pogled ka grupi devojaka na naspramnom uglu. Delovale su joj sasvim bezopasno. Čak lepe, mada postoji naziv za takve devojke koje vise na uličnim uglovima i dozivaju muškarce koje očigledno ne poznaju. Kad se samo seti da su *nju* optužili da je bila slobodna i privlačila neželjenu pažnju debelog Sedrika, sina upravnika banke. „Ne izgledaju mi tako loše. Šta tu nije u redu?“

„Kod komandosa s Pikadilija?“, odvratio je s podrugljivim smeškom, daljim rođakom smeha. „Vrlo brzo ćeš

saznati ako nastaviš da se nudiš vojnicima na železničkim stanicama.“

„E pa stvarno! Nisam to uradila!“

„Prekini, Deni“, rekao je Fil oštro i povukao velika staklena vrata. „Posle vas, gospoja.“

Rouz je toliko dugo sanjala o ovom trenutku, ali sad ju je toliko obuzela kavga s ovim mrskim čovekom, a onda guranje pored grupe bučnih američkih vojnika koji su izlazili, i najednom...

Ostavila je za sobom jednoličan i dosadan svet – sve ono „snalaženje“ i štednju za nešto što nikad neće doći. Sлагala je, ukrala, iskrala se i pobjegla, prišla i obratila se nepoznatim muškarcima – sve da bi prošla kroz jedna vrata i obrela se u raju na zemlji.

Duga na uglu.

Potpuno je besmisleno imati snove ako ne činiš sve što je u tvojoj moći da ih ostvariš, zaključila je Rouz dok se osvrkala i zurila oko sebe. Istini za volju, bila je pomalo razočarana posmatrajući veliko predvorje. Na oglasnoj tabli pred njom bili su pribodeni isti znaci službenog izgleda kakve je videla svuda kud bi otišla. Ali bila je i jedna strelica na kojoj je pisalo: BERLIN – 600 milja. Druga jedna strelica pokazivala je u suprotnom smeru, a na njoj su bile reči: NJUJORK – 3271 milja, kao i američka zastava ponosno okačena na balkon iznad, do kog se dolazilo širokim stepeništem. Kad bi stala vrlo mirno i pokušala da blokira zvuk razgovora i dovikivanja, onako američki bezbrižnog, Rouz bi čula udaljeni orkestar kako svira nešto razigrano i zarazno. Tamo je želela da bude...

„Rouzi?“

Fil ju je blago cimnuo za rukav da je povuče ka pultu recepcije, za kojim su stajale dve žene u tamnosivim

uniformama. Čekala je malo dalje dok su se Fil i Deni upisivali u knjigu gostiju i raspitali se da li su istinite glasine o tuševima s toplom vodom. Rouz je i dalje mogla da čuje orkestar; njihala se stojeći, jednom nogom udarajući ritam, sve dok nije postala svesna kako je one dve žene podrugljivo gledaju.

„Zdravo“, kazala im je glasom za koji se nadala da je pun samopouzdanja. „Ja sam s njima.“

„Nećete verovati, ali ovo je Filova mlađa sestra, došla je čak iz De Mojna.“ Deni ih je počastio pogledom koji Rouz nije videla, ali jedna od njih se nasmešila – brineta koja je delovala službeno.

„Neću stvarati probleme“, rekla je Rouz. „Stvarno neću.“

Druga žena, još izrazitijeg službenog izgleda, delovala je neubeđeno. „Baš ima čudan akcenat za taj deo sveta“, rekla je suvo.

„Aha, malo je uobražena.“ Rouz je prošištala kroz stisnute zube. Kako se samo usuđuje? „Nada se da će maznuti nekog vojvodu dok je ovde.“

Duga na uglu odjednom više nije bila ni blizu tako važna kao snažno udariti Denija između plećaka, ali obe žene su se nasmejale. „Mislim da neki eryl igra bilijar, držite sestru podalje od njega.“

„Hvala vam. Mnogo, mnogo vam hvala, Nećete ni primećiti da sam ovde“, obećala je Rouz kad ju je Fil poveo. Iscerila mu se. „Bilo je neizvesno u jednom trenutku.“ Okrenula se Deniju. „Hvala ti na pomoći“, dodala je usiljeno.

„Nema na čemu, mala“, odvratio je on, podrugljivo dodirnuvši kapu kao da salutira. „Vidimo se kasnije.“

Bilo je pravo olakšanje kad se progurao pored njih i udaljio. Fil je poneo i njegovu platnenu vreću. Biće njoj sasvim dobro i samoj, jer svi kažu da su Jenkiji srdačni i ne drže

do protokola, a osim toga, ovde je pod zaštitom Američkog crvenog krsta pa joj se ništa ne može dogoditi.

„Dakle, veoma mi je drago što smo se upoznali i hvala vam još jednom“, rekla je vedro ali odsečno. „Sigurna sam da ću sad biti savršeno dobro.“

„Znači tako“, odgovorio je Fil, a iskreno lice mu se pomalo snuždilo. „Mislio sam da ćemo postati drugovi.“

„Pa i jesmo. Stvarno si velikodušan, ali ne treba da brineš za mene“, uveravala ga je Rouz, s bezbrižnošću u koju ni sama nije verovala. „Sigurna sam da ovde imaš mnogo prijatelja s kojima bi rado provodio vreme, neću da ti kvarim stil.“

„Pre će biti da ne želiš da ja tebi kvarim stil“, odvratio je i pomerio torbu. „Kod kuće imamo naziv za devojke poput tebe.“

„Ne pokušavam da te se otarasim. Pomažem ti da se ti otarasiš mene“, objasnila je. „Dakle, slobodan si da, ovaj, razgovaraš s drugim devojkama.“

Pocrveneo je kao bulka. „Radije bih razgovarao s tobom“, žurno je odgovorio. „Radije bih s tobom proveo svih osamnaest sati pre nego što se vratim u bazu.“

„Stvarno?“

Klimnuo je glavom, s nespretnim osmehom na licu. „Aha, bih“, izjavio je i ponudio joj da ga uzme podruku pa je poveo uz stepenice, koje, kad bolje pogledaš, i nisu bile toliko široke koliko bi to Rouz volela.

Igrali su uz plesni džez orkestar na velikom plesnom podijumu, zaslepljeni odblescima svetlosti o limene instrumente i trudeći se da nikoga ne udare, jer je tamo bilo još najmanje dve stotine parova koji su se kretali po taktu muzike.

„Jesi li ikada plesala sving?“, upitao ju je Fil.

„Nisam, ali volela bih više od svega“, kazala je Rouz, samo što na podijumu nije bilo mesta za nešto više sem brzog

fokstrota. Fil je plesao s njom sve dok je stopala nisu zabočila i grlo joj se osušilo, ali kad se zaustavio i dok je stajao tako zadihan, ona nije želela da prekine. „Hajde da ostanemo još samo jedan ples“, molila ga je, ali Fil se nasmejao i odmahnuo glavom.

„Čuo sam neke glasine o ovom mestu“, rekao je. „Ako su istinite, onda ima i nešto bolje od plesa.“

„Ne mogu da zamislim ništa bolje od plesa“, kazala je Rouz, a on ju je uhvatio za ruku i požurio iz plesne dvorane pa niz stepenice. „Šta je?“

„Neću ti reći, to je iznenađenje.“

„Volim iznenađenja!“ Rouz je u stvari volela sve što joj se dešavalo u *Dugi na uglu*. Čak i ono što se dogodilo na ulasku, jer je sve ovo još više cenila zbog tih nekoliko zastrašujućih trenutaka, kad je mislila da će je izbaciti u okrutnu, nepomirljivu noć. „Da zatvorim oči pa da iznenađenje bude još veće?“

„To je sjajna ideja“, složio se Fil, a pošto je spadao u ljude u koje je instinktivno imala poverenja, Rouz ga je pustila da je vodi i pobrine se da niko na nju ne naleti. „Još samo dva stepenika. Pazi, Rouz. A onda idemo ovamo... Hej! Gledaj kud ideš, ortak, dama prolazi... možeš da otvoriš oči kad kažem... sad!“

Rouz nije odmah otvorila oči jer je želela da iščekivanje potraje još malo, a onda više nije mogla da izdrži, otvorila ih je i... „Oh, bože...“ Mislila je da će se onesvestiti ili briznuti u plač, ili da će je obuzeti neka ošamućujuća kombinacija to dvoje. „Bože moj, mora da sanjam.“

Kao i sve ostalo u *Dugi na uglu*, podrum je bio ispunjen do poslednjeg mesta. Ljudi su se tiskali oko malih stolova, a još više ih je bilo po obodu prostorije; stajali su čak i na stepenicama, držali šolje u rukama i klimali glavom uz muziku

iz džuboksa, a u centru goleme prostorije nalazila se fontana s gaziranim sokom. Prava fontana s gaziranim sokom.

Fil je očigledno odahnuo, ponosan na njenu reakciju. „I mi imamo jedan takav u De Mojnu. Više njih.“

„Apsolutno divno“, rekla je Rouz bez daha, a Fil se nasmejao kao da se ona šali, iako nikad u životu nije bila ozbiljnija.

„Hej! Hajde da uhvatimo sto.“ Fil ju je gurnuo na iznenađujuću slobodnu stolicu.

Pazeći da joj novac u torbici potraje do... o, dok ne nađe posao, Rouz je odlučila da su joj dovoljni šolja čaja i zemička. Valjda ne košta više od šilinga?

„Šta ćemo uzeti?“ Fil je potražio pogledom konobaricu.

„Stvarno nisam toliko gladna“, slagala je. „Jedem kao ptica.“

„Bićeš gladna kad nam stigne hrana, videćeš“, obećao joj je Fil. Uhvatio je Rouz za ruku kad je posegnula za tašnom. „Kakav je to momak koji satima pleše s devojkom, a onda očekuje da će sama sebi platiti klopnu? Ja častim.“

„To je vrlo ljubazno od tebe“, promrmljala je Rouz kad im je prišla konobarica.

A kad je ona otišla, Rouz nije znala o čemu da pričaju. Momci nikad nemaju mnogo šta da kažu mada ih, po njenom skromnom iskustvu, to ne sprečava da neprestano govore.

Fil je izvadio paklu cigareta iz džepa na grudima uniforme. „Hoćeš jednu?“

„Da, molim.“ Rouz nikada ranije nije pušila, ali dozvolila je da joj Fil pripali cigaretu, a potom se sva upela da udahne dim uglom usana, nehajno. Kako je žudela za tim da bude nehajna! „Dakle...“

„Ti si najlepša devojka koju sam video u Engleskoj“, najednom je izletelo Filu. „Ne kažem to da bih te prevrnuo, već je istina.“

Teško je biti nehajna kad se zacrveniš. Rukom u kojoj je nezgrapno držala cigaretu počela je da uvrće pramen kose, dok nije čula cvrčanje i osetila miris paljevine. „Pa, ne znam jesam li baš *tako* lepa“, kazala je podozrivo. Sem toga, nije baš bila sigurna šta to znači *prevrnuti*, niti da li želi to da radi. „Četka za kosu mi je u koferu i sigurno izgledam grozno.“

Fil je odmahnuo glavom. „Ne izgledaš. Izgledaš lepo. Stvarno lepo.“

Besramno je piljio u nju pa nije znala šta da kaže. „I ti izgledaš vrlo lepo“, najzad je rekla, što i nije bilo sasvim tačno. Bio je visok i krupan, ali pomalo običan, i imao je povelik razmak između prednjih zuba, ali bio je jedan od najprijatnijih ljudi koje je Rouz ikada upoznala. Podsećao ju je na zlatnog retrivera kog je njena najbolja drugarica Pejšens imala pre rata. Prins je imao isti taj izraz srećne odanosti kad mu kažu: „Dobar dečko“, ili ga potapšu po glavi. „I tako si ljubazan i dobar prema meni. Mnogo više od onoga što sam očekivala kad sam ti se obratila na Kings krosu.“

Fil, srećom, nije imao priliku da ponovo kaže kako je Rouz lepa, jer se vratila konobarica. „Specijalitet kuće.“

Specijalitet kuće bio je hrpa izobličjenih uštipaka. „Momci u bazi zovu ovo mesto *Dankerova jazbina*“, kazao joj je Fil. Gurnuo je tanjir ka njoj. „Hajde. Posluži se.“

Rouz se plašila da ih dotakne za slučaj da nisu pravi, ali kad je pružila ruku da uzme jedno od tih pošećerenih prikazanja prženih u dubokoj masnoći, uštipak je bio tako vreo da ju je trgla nazad i stavila opečene prste u usta. Sklopila je oči dok su joj se slatki, slatki, slatki kristali rastapali na jeziku.

A onda je više nije bilo briga kako izgleda pa je otkinula polovinu jednog uštipka i strpala je u usta. Bio je vruć i mastan, i ponovo je sklopila oči u trenutku nepomičnog, bezglasnog blaženstva, a kad ih je ponovo otvorila, videla je Fila kako se široko osmehuje.

„Pojadi koliko god hoćeš“, rekao je darežljivo. „Hoćeš da popiješ nešto uz to?“ Pokazao je rukom dve čaše koje ona nije ni primetila. Bile su pune neke neprivlačne penušave smeđe tečnosti.

„Je li to pivo od korena?“*, usudila se da pita.

„Nije“, iscerio se Fil da mu se vide svi zubi i desni. „Pogađaj ponovo.“

„Nemam pojma. Smem li?“

„Samo napred.“

Rouz je uzela jednu čašu i obazrivo pomirisala. Mehurići ugljen-dioksida prskali su iz čaše i golicali joj nozdrve. Neodlučno je otpila gutljaj i skupila svu snagu volje koju ima da ne iskrivi lice i ne ispljune. Imalo je *ogavan* ukus, kao većina užasnih sredstava za izbacivanje sluzi. „Fino je“, kazala je i mora da je zvučala ubedljivo jer je Fil duboko odahnuo, kao da se plašio da joj se neće svideti. „Sjajno. Šta je to?“

„To je koka-kola!“, uzviknuo je. „Ona će nam pomoći da dobijemo rat.“

Možda američka vojska planira da time popraska horde nacista umesto da baci bombe na njih. „Piju li Amerikanci mnogo ovoga?“ Rouz je podigla čašu i potrudila se da popije što više, a zalogajima uštupaka između gutljaja da odagna ukus tog pića. Šteta savršeno dobrih uštupaka.

Pošto je pojela sve uštupke osim jednog i popila punu čašu koka-kole, koja joj se sad bučkala u stomaku, Rouz je osećala kako joj se snaga vraća iako je dan bio dug i pun uzbudljivih događaja. Nije mogla da priguši nemir u sebi pa je lupkala vrhovima prstiju po stolu, a zubi su joj neprestano cvokotali iako joj je bilo izrazito toplo.

„Hajde da još malo plešemo“, kazala je i ustala kako bi skinula džemper i vezala ga oko ramena. „Ako hoćeš, naravno.“

* Vrsta bezalkoholnog pića. (Prim. prev.)

Nakon mnogo, mnogo plesova, orkestar je prestao da svira i parovi su polako sišli s plesnog podijuma držeći se za ruke. Fil je rekao kako mu je suviše kasno da nađe smeštaj, pa su odlebdeli kao duhovi uza stepenice i kroz klub, dok nisu našli slobodnu sofu smeštenu u jednom uglu. Teško je bilo setiti se da treba sedeti ukočenih leđa i nogu elegantno prekrštenih u člancima jer nije mogla da se seti ni kada je bila toliko umorna i budna dokasno.

Dok joj je Fil opisivao De Mojn i Ajovu, gde izgleda imaju mnogo krava i njiva kukuruza i robnu kuću s neverovatnim nazivom *Jankers*, bilo joj je veoma naporno da priguši zevanje i otvori oči kad trepne. Glas mu je zvučao kao da dolazi iz sve veće daljine, i njoj je bilo sve teže da se osmehuje i govori: „Bože, kako to zvuči zanimljivo“, u odgovarajućim razmacima, ali važno je da se trudila.

Spustila je glavu Filu na rame i nije marila čak ni kada ju je on obazrivo obgrlio jednom rukom. „Možeš da spavaš ako hoćeš“, rekao joj je. „Ne smeta mi. I ja sam malo umoran.“

Rouz je morala da stegne vilice kako bi se obuzdala da ne zeva. „Pa, možda bismo mogli malo da odremamo“, predložila je. „Ali samo malo, jer stvarno moram da čujem još nešto o De Mojnu. Zvuči divno.“

„To je najlepše mesto koje znam“, složio se Fil, ali nije zvučao tako kočoperno kao ranije i pomerio se na sof i kako bi oboje mogli da se zavale pa je bilo mnogo udobnije. A onda je sklopio oči i zaspao pre Rouz.

3

Pošto su se dogovorili, i time se možda verili, zvanično su se upoznali. „Leo“, rekao je on. Imao je čvrst stisak ruke – volela je to kod muškaraca.

„Džejn“, kazala je ona i, pošto su to skinuli s dnevnog reda, mogli su bolje da se upoznaju.

Mada je Džejn već saznala sve što joj je trebalo u onih trideset minuta koliko je sedela pored njega. Pod barskim svetlima, jasno mu je videla početke bora oko očiju i lepa, gotovo devojačka usta, koja kao da su stalno bila na ivici lenjog osmeha, kao da pravi osmeh iziskuje previše napora.

Čak i onako pogrbljen, na vrlo neudobnoj barskoj stolici, videlo se da je Leo visok i krakat, premda se mogla kladiti da ispod majice ima trbuh od previše alkohola i brze hrane ugrabljene na mestima koja su još otvorena kasno noću kad ga izbace iz bara u kom se krio. Pa ipak, *bilo je* nečeg seksi u njemu. Možda je to imalo neke veze s njegovim izgledom, koji je odavao da je prošao kroz sve i svašta, ali je i dalje spreman na avanturu. Ako izuzme dugu, gustu i neurednu kosu (treba odseći izbledele krajeve), i kad bi se malo

upristojio i obukao odelo, delovao bi sasvim drugačije. U njemu je bilo neke tame, ali nekomplikovane tame; nekad su ga možda mogli nazvati razvratnim mangupom, i besramno je flertovao s njom.

„Nisam radoznao, ali taj za kog se nisi udala, ma ko to bio... pravi je kreten“, rekao je. „Očigledno te ne zaslužuje.“

„To ne znaš“, odvrtila je. Pomalo nerazgovetnim glasom. Pili su sat vremena. Tačnije, on je nju častio i ona je ispijala jedno piće za drugim, dok je on još bio kod svog drugog viskija. „Možda sam na Ef-Bi-Ajevom spisku najtraženijih.“

„Previše si lepa za profesionalni kriminal“, rekao je Leo.

„Koliko si profesionalnih kriminalaca dosad upoznao?“

„O, mnogo, baš mnogo. A previše si lepa i da bi bila tako tužna“, kazao joj je tiho, i gledao je kao da nije tek neka lepa žena već kao da joj je i duša lepa kao lice, što je u Džejn pobudilo želju da podeli s njim svu tugu koja ju je pekla. I to i četiri votka-tonika.

„Bila sam s njim tri godine. Tri godine! A onda, u roku od pet minuta, to više nije bilo važno.“ Džejn je bila opasno blizu toga da se raspriča. Odgurnula je čašu, ispravila ramena i dva-put duboko udahnula. „Sve zbog proklete prijave patenta.“

Leo se namrštio. „Izvini?“

„Suviše je dosadno“, požalila se, ali morala je da mu bar malo pojasni. „On, Endru, moj... oduvek sam mrzela reč 'verenik' ili 'suđenik', ili 'zaručnik'. Sve mi to zvuči tako...“ – danas nije mogla da nađe reči.

„Prosto?“, predložio je Leo. „Da ga zovemo samo 'bivši'? Deluje mi prikladno.“

Džejn je klimnula glavom. „Kreirao je taj softver za prepoznavanje glasa i lica, pa su se zbog toga mnogi uzбудili: *Gugl*, *Epl*, i kineska vlada – ne pitaj me više, jer ne znam detalje. Pustolovni kapitalisti su bili nestrpljivi da investiraju.“

Milioni početnog kapitala. I danas, kad nas je pedesetoro gostiju, njegovih najbližih članova porodice i prijatelja, čekalo na jednoj terasi hotela u Mendelej Beju, pozvali su ga telefonom da mu kažu kako je pogrešno popunio prijavu. Izostavio je nekoliko razvodnih ploča ili čipova ili kodova. Ili je zaboravio da napiše puno ime i prezime. Ko zna?“

„Pa to nije kraj sveta, zar ne?“ Leo očigledno nije imao pojma o tome kakva je katastrofa loša prijava patenta.

„O, jeste. Nije moglo da sačeka ni dva sata, dok se ne venčamo. Morao je smesta da krene. A ja sam puna razumevanja.“ Džejn je spustila ruku na srce, koje ovoga puta nije mahnitito lupalo kao ranije. Prethodno je tuklo kao da će joj iskočiti iz grudi, izmigoljiti se iz midera i mlitavo kucati na podu. „Ali imam svoje granice, no on je bio tako hladan i nije mario za moja osećanja...“

„Kažem ti da te ne zaslužuje“, ubacio se Leo. I dalje je zurio u nju tim duševnim očima, mada nije mislila da plave oči mogu biti duševne. „Ne mogu da verujem da mu je više stalo do *Gugla* ili do kineske vlade nego do tebe.“

„Nije mi smetalo što je nečim obuzet. To mi se čak dopadalo. Biti središte nečijeg života... pa, to je prevelik pritisak, ali nisam očekivala da će me ostaviti pred oltarom, ili bar blizu oltara, dođavola. Rekao je kako mora u Njujork da sredi situaciju i venčanje više nije bilo prioritet. A onda me je ostavio bez 'zbogom'.“ Podigla je odgurnutu čašu i iskapila sadržaj. „Nije prijatno saznanje da nimalo nisi važna nekom s kim si planirala da provedeš život.“

„O, sad si opet tužna. Častiću te još jednim pićem“, rekao je Leo. Dao je znak barmenu i izvukao još jednu izgužvanu novčanicu od deset dolara iz zadnjeg džepa. Džejn čak nije bila sigurna ni da je on sluša ili mu se samo sviđa oblik njenih usana dok govori.

Ali onda se okrenuo prema njoj, ponovo je pogledao i usta su mu ostala malo otvorena, kao da je zaboravio da su joj, nekim čudom prirode ili trudom dva vrlo dobra plastična hirurga, crte lica – oči, nos, usta i ostalo – veoma lepo raspoređene. „Bože, *tako* si lepa. Voleo bih da te naslikam.“

„Zaista? Zašto bi to voleo?“

„Zato što sam umetnik“, odgovorio je Leo i ispružio ruke išarane mrljama plave i žute boje. „Siromašni umetnik. Ali drugačijih i nema, zar ne?“

Džejn nije imala srca da mu kaže da ima. Da poznaje umetnike kojima plaćaju milione i milione funti da prepariraju životinje ili sprejevima naprave grafite na zidovima zvezda repera, pa je klimnula glavom. „Da li to obuhvata i gladovanje na mansardama?“

„Aha. Moram da prodajem telo da bih kupovao boje“, rekao je i primakao se bliže. „Problem je samo u tome što moje telo nije nešto naročito, a boja je skupa. Vidiš! Znao sam da ću ti izmamiti osmeh.“

„Samo nastavi pa ću se možda i zakikotati“, odvrtila je Džejn, a onda se zaista i zakikotala, jer je bilo nemoguće doleteti. Okrznula je pogledom sat od platine na ruci. Vreme ističe. Iako joj Leo ne bi bio baš prvi izbor, a ni drugi, ili ga možda uopšte ne bi izabrala da joj se okolnosti nisu tako drastično promenile, mogla je i gore da prođe.

Ima smisla za humor. To mnogo znači. Neposredan je i opušten. Ali je i nepouzdan. I lenj. Neodgovoran, no čini se da nema u njemu ničeg što bi povredilo nekog kao što je ona.

„Postoji još nešto što bi mi izmamilo osmeh“, rekla je.

Leo joj se približio dovoljno da joj se koža naježi i mogla je osetiti slab miris viskija. „A to je?“ Glas mu je bio pušački i dubok i umeo je da gleda kao da si jedina devojka na svetu. Džejn je bila sigurna da je poprilično žena plakalo za njim u

jastuk. Ona nikad nije bila naročito sklona plakanju. „Mislim da bih i dalje želela da se udam. Jesi li za to, dušo?“

U jednom trenutku Leo je izgledao krajnje obuzet panikom, kao da se zabavljaju od srednje škole i žive zajedno bar pet godina pa ga je tresnula pozitivnim testom na trudnoću kao ultimatumom. Dvaput je duboko udahnuo. „Važi. Dobro. Pa ponudio sam, zar ne?“ Reči su mu počele sa oklevanjem, a završile se s mnogo više ubeđenja i oslobodile Džejn strepnje. „Mora se sve probati bar jednom, zar ne?“

„O, svakako.“ Sastavila je ruke. Ona će biti njegova anegdota iz Vegasa. Luda priča koju će pričati, o supruzi koju je upoznao u baru i oženio se njome sat kasnije. U redu, što se nje tiče. Bila je i gore od priče upozorenja protiv ženidbe na brzinu. „Imaš pasoš kod sebe, zar ne?“

Leo je rekao da ima i da će čak platiti taksi do Kukovog okružnog biroa za izdavanje dozvola za venčanje. Dok su čekali u redu s drugim parovima – nekim pijanim, nekim neverovatnim, i parom tinejdžera koji su izgledali kao da su upravo pobjegli s maturalne večeri – Leo je razmišljao o najboljoj kapeli za venčanje.

„Šta misliš o matičaru prurušenom u Elvisa?“, pitao ju je kad je smestila dozvolu u tašnu.

Džejn je odmahнула glavom. „Nikakav kliše“, kazala je odlučno. „Ništa sladunjavo. Bez hula-devojaka. Bez neona. Ni slučajno matičari kao Elvis. Nešto sa ukusom.“

Leo je guglao „venčane kapele sa ukusom u Las Vegasu“ na mobilnom telefonu i konačno su našli kapelu s venjakom – „izgleda da svakodnevno menjaju ljiljane“ – i s mogućnošću poništenja.

Kad su stigli u kapelu, iako se nisu unapred dogovarali, odlučno su prišli sredovečnoj recepcionarki koja je žvakala žvaku i Džejn je počela da se cenka jer svi znaju da nikad ne